

YHTEISYMMÄRRYSPÖYTÄKIRJA
SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN
JA
POHJOIS-ATLANTIN LIITON
TRANSFORMAATIOESIKUNNAN KOMENTAJAN JOHTOESIKUNNAN
SEKÄ
POHJOIS-ATLANTIN LIITON OPERAATIOESIKUNNAN
VÄLILLÄ
ISÄNTÄMAATUEN ANTAMISESTA NATON OPERAATIOIDEN /
HARJOITUSTEN / VASTAAVAN SOTILAALLISEN TOIMINNAN
TOTEUTTAMISTA VARTEN

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO

1 kohta	MÄÄRITELMÄT
2 kohta	TARKOITUS
3 kohta	SOVELTAMISALA JA YLEISET JÄRJESTELYT
4 kohta	VIITEASIAKIRJAT
5 kohta	VASTUUT
6 kohta	RAHOITUSMÄÄRÄYKSET
7 kohta	OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT
8 kohta	JOUKKOJEN SUOJAUS
9 kohta	TURVALLISUUS JA TIETOJEN ILMAISEMINEN
10 kohta	VOIMAANTULO, VOIMASSAOLO JA VOIMASSAOLON PÄÄTTYMINEN
11 kohta	MUUTTAMINEN JA TULKINTA
12 kohta	SUHDE KANSALLISEEN JA KANSAINVÄLISEEN OIKEUTEEN

ALLEKIRJOITUKSET

LIITE

JOHDANTO

Suomen tasavallan hallitus, jota edustaa puolustusministeriö, ja Pohjois-Atlantin liiton transformaatioesikunnan komentajan (SACT) johtoesikunta (HQ SACT) sekä Pohjois-Atlantin liiton operaatioesikunta (SHAPE), jäljempänä "osallistujat", jotka

ottavat huomioon 4 päivänä huhtikuuta 1949 tehdyn Pohjois-Atlantin sopimuksen määräykset ja erityisesti sen 3 artiklan,

ottavat huomioon 10 päivänä tammikuuta 1994 tehdyn rauhankumppanuuteen tähtäävän kehysasiakirjan (kehysasiakirja), jonka Pohjois-Atlantin neuvoston kokoukseen osallistuneet valtion- ja hallitusten päämiehet ovat antaneet,

ottavat huomioon Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta 19 päivänä kesäkuuta 1951 tehdyn sopimuksen (Nato Sofa), Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta 28 päivänä elokuuta 1952 tehdyn pöytäkirjan (Pariisin pöytäkirja), Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta 19 päivänä kesäkuuta 1995 tehdyn sopimuksen (PfP Sofa), Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen 19 päivänä kesäkuuta 1995 tehdyn lisäpöytäkirjan (PfP Sofan lisäpöytäkirja), Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen 19 päivänä joulukuuta 1997 tehdyn toisen lisäpöytäkirjan (PfP Sofan toinen lisäpöytäkirja),

ottavat huomioon 22 päivänä syyskuuta 1994 tehdyn tietoturvaluossopimuksen Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä ja 3 päivänä heinäkuuta 2012 tehdyn hallinnollisen järjestelyn Suomen tasavallan hallituksen ja Pohjois-Atlantin liiton kesken vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi,

ottavat huomioon periaatteen, jonka mukaan Naton joukkoja ja Naton johtamia liittoutuman joukkoja voidaan sijoittaa Suomen tasavallan alueelle tai sen kautta rauhan, kriisien, poikkeusolojen ja konfliktien aikana Naton sotilaallisen toiminnan tukemiseksi,

ottavat huomioon periaatteen, jonka mukaan varaudutaan harjoitusten ja operaatioiden toteuttamiseen yhdessä Naton joukkojen, rauhankumppanuusjoukkojen ja muiden Naton johtamien joukkojen kanssa,

ja ottavat huomioon Suomen tasavallan, jäljempänä "isäntämaan", tarpeet sekä Pohjois-Atlantin liiton operaatioesikunnan (ACO) ja Pohjois-Atlantin liiton transformaatioesikunnan (ACT), jäljempänä "strategiset esikunnat", tarpeet,

OVAT SAAVUTTANEET SEURAAVAN YHTEISYMMÄRRYKSEN:

1 kohta **Määritelmät**

Tässä pöytäkirjassa ja sen täytäntöönpanoasiakirjoissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1.1 Joukot. Kaikki Naton johtamien joukkojen komponentit, mukaan lukien kaikki henkilöt, eläimet, materiaalit ja tarvikkeet, sekä tällaisten joukkojen mahdollinen siviilihenkilöstö Nato Sofassa, Pariisin pöytäkirjassa, rauhankumppanuusvaltioissa tai muissa Naton johdolla osallistuvissa valtioissa määritellyllä tavalla. Ilmaus sisältää myös kaikki vesialukset, ilma-alukset, ajoneuvot, varastot, kaluston ja ammukset sekä ilma-, maa- ja merikuljetusresurssit tukipalveluineen, mukaan lukien joukkoja sijoittavat tai tukevat sopimustoimittajat.

(Naton) sopimustoimittajat. Muut kuin suomalaiset yritykset, luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joiden kotipaikka on muualla kuin Suomen alueella, jotka ovat Naton, Naton jäsenvaltioiden ja Naton johtamiin operaatioihin osallistuvien muiden valtioiden kuin Naton jäsenvaltioiden palveluksessa ja jotka toimittavat jonkinlaisia tavaroita ja/tai palveluja Natolle Suomen alueella operaatioiden, harjoitusten, kokeilujen tai vastaavan Naton johtaman sotilaallisen toiminnan yhteydessä. Ilmaus sisältää operaation yhteydessä toimivat sopimustoimittajien työntekijät sekä alihankkijat ja näiden työntekijät, mutta se ei sisällä paikallisia sopimustoimittajia ja näiden työntekijöitä eikä alihankkijoita ja näiden työntekijöitä.

1.2 Naton sotilaallinen toiminta. Sotilaallinen toiminta, mukaan lukien harjoitukset, koulutus, operaatioihin liittyvä koe- ja kokeilutoiminta ja vastaava toiminta, tai joukkojen suorittama strateginen, taktinen tai palveluun tai koulutukseen liittyvä tai hallinnollinen sotilaallinen tehtävä; taistelun tai sotilaallisen toimen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan torjuntatoimen toteuttaminen, myös hyökkäys, siirtyminen, huolto ja taisteluharjoitukset.

1.3 Naton komentaja. Naton komentorakenteeseen kuuluva sotilaskomentaja.

1.4 Naton organisaatiot. Naton johtamat esikunnat ja joukot.

1.5 Kansainvälinen sotilasesikunta. Kansainvälinen sotilasesikunta, joka kuuluu Naton integroituun komentorakenteeseen tai jolle Pohjois-Atlantin neuvoston puolustussuunnittelukomitea on antanut tällaisen aseman. Ilmaus käsittää toiminnat, jotka voivat olla esikunnan tilapäisiä osastoja tai yksiköitä.

1.6 Kansallinen esikunta. Naton johtama kansallisten joukkojen esikunta.

1.7 Monikansallinen esikunta. Naton johtama, osallistuvien valtioiden sopimuksella perustettu esikunta, jossa on henkilöstöä useammasta kuin yhdestä valtiosta.

1.8 Lähettävät valtiot. Ne valtiot ja kansainväliset sotilasesikunnat tai näiden osat, jotka sijoittavat joukkoja isäntämaan alueelle Naton sotilaallisen toiminnan tukemiseksi.

1.9 Isäntämaa. Suomen tasavalta.

1.10 Strategiset komentajat tai esikunnat. Pohjois-Atlantin liiton Euroopan-joukkojen komentaja (SACEUR) eli Pohjois-Atlantin liiton operaatioesikunnan (ACO) komentaja sekä Pohjois-Atlantin liiton transformaatioesikunnan (ACT) komentaja (SACT).

1.11 Isäntämaatuki. Siviiliapu ja sotilaallinen apu, jota isäntämaa antaa rauhan, poikkeusolojen, kriisien ja konfliktien aikana Pohjois-Atlantin liiton joukoille ja organisaatioille, jotka sijaitsevat tai toimivat isäntämaan alueella, aluevesillä tai ilmatilassa tai kulkevat näiden kautta.

1.12 Joukkojen suojaus. Kaikki toimet ja keinot, joiden avulla minimoidaan henkilöiden, toimitilojen, kaluston ja toimintojen alttius kaikille uhille kaikissa tilanteissa, jotta joukon toimintavapaus ja toiminnallinen tehokkuus säilyisivät.

1.13 Kulut. Kansallisten, monikansallisten tai kansainvälisten esikuntien, joukkojen tai Naton organisaatioiden perustamiseen, tukemiseen ja ylläpitoon liittyvät kulut. Tässä pöytäkirjassa ja sen täytäntöönpanoasiakirjoissa:

a. Naton yhteiset kulut. Kulut, joista liitto vastaa yhteisesti etukäteen sovitun mukaisesti.

b. Jaettavat kulut. Kulut, joista useampi kuin yksi valtio vastaa etukäteen sovitun vastuunjaon mukaisesti. Jaettavia kuluja koskevat järjestelyt perustuvat tavallisesti kaavaan, josta määrätään yksityiskohtaisesti asianomaisessa teknisessä järjestelyssä ja/tai yhteisissä täytäntöönpanojärjestelyissä.

c. Välittömät kansalliset kulut. Kulut, joista yksittäisen lähettävän valtion katsotaan vastaavan.

1.14 Naton yhteinen rahoitus. Naton jäsenvaltioiden antamat varat, jotka ovat käytettävissä sen jälkeen, kun ne on hyväksytty Naton talousarviossa käytettäväksi siinä määritellyssä Naton sotilaallisessa toiminnassa aiheutuviin yhteisiin kuluihin.

1.15 Liittymisilmoitus. Asiakirja, jolla ilmaistaan lähettävän valtion aikomus osallistua tämän pöytäkirjan määräysten mukaisiin isäntämaatuen järjestelyihin tiettyä Naton johtamaa sotilaallista toimintaa varten.

1.16 Aiejulistus. Asiakirja, jolla ilmaistaan lähettävän valtion aikomus osallistua tämän pöytäkirjan määräysten mukaisiin isäntämaatuen järjestelyihin tiettyin täsmällisin varauksin. Isäntämaa vahvistaa, ovatko varaukset hyväksyttävissä isäntämaatuen antamisen kannalta.

1.17 Tekninen järjestely. Kahdenvälinen järjestely tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi tiettyä Naton johtamaa sotilaallista toimintaa varten. Teknisessä järjestelyssä määritellään Naton komentajalle ja lähettäville valtioille yksityiskohtaisesti ne vastuut ja menettelyt, joiden mukaisesti isäntämaa antaa isäntämaatukea.

1.18 Yhteinen täytäntöönpanojärjestely. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi tehtävä kahdenvälinen järjestely, jolla pöytäkirjan allekirjoittajat sitoutuvat keskinäisesti isäntämaatuen antamiseen ja vastaanottamiseen. Yhteinen täytäntöönpanojärjestely sisältää yksityiskohtaiset tiedot tarvittavasta ja annettavasta tuesta, paikkakohtaisista toteuttamismenettelyistä sekä hyvitys- tai maksuehdoista.

1.19 Yhteinen isäntämaatuen ohjauskomitea. Tilapäinen komitea, jonka puheenjohtajina toimivat yhdessä isäntämaan edustaja ja Naton komentaja. Komitea, joka koostuu kaikkien lähettävien valtioiden valtuutetuista edustajista sekä isäntämaan edustajasta ja yhdestä tai

useammasta Naton komentajasta, kokoontuu sovittamaan yhteen tarvittavia isäntämaatukea täydentäviä järjestelyjä, kuten teknistä järjestelyä ja yhteisiä täytäntöönpanojärjestelyjä, tapauksen mukaan.

1.20 Tukikohdat. Isäntämaassa olevat alueet, joita käytetään joukon operatiiviseen ja/tai logistiseen tukemiseen Naton johtamaa sotilaallista toimintaa varten. Tukikohdat ovat strategisen esikunnan osastoja, joita Naton komentaja johtaa.

1.21 Osallistujat ovat tietoisia siitä, että jollei jonkin ilmauksen merkitystä määritellä erikseen tässä pöytäkirjassa, Naton osalta sovelletaan Naton termi- ja määritelmäluetteloa (asiakirja AAP-6 – NATO Glossary of Terms and Definitions).

2 kohta

TARKOITUS

2.1 Tämän pöytäkirjan tarkoituksena on luoda toimintaperiaatteet ja menettelyt tukikohtien perustamiseksi ja isäntämaatuen antamiseksi isäntämaassa oleville tai isäntämaan tukemille Naton joukoille Naton sotilaallisen toiminnan aikana.

2.2 Tämä pöytäkirja ja sen täytäntöönpanoasiakirjat on tarkoitettu perustaksi isäntämaan asianomaisen viranomaisen ja Naton komentajien suunnittelulle, jossa varaudutaan isäntämaatuen järjestelyihin Naton sotilaallisen toiminnan eri muotoja varten. Nämä toiminnot sisältävät sekä sellaiset operaatiot, joita varten joukot on jo määritetty, että sellaiset operaatiot, joita varten joukot on vielä määritettävä.

3 kohta

SOVELTAMISALA JA YLEISET JÄRJESTELYT

3.1 Kaikkeen Naton johtamaan sotilaalliseen toimintaan sovelletaan Nato Sofan tai Pfp Sofan, Pariisin pöytäkirjan ja toisen lisäpöytäkirjan sekä mahdollisten muiden johtoesikunnan ja isäntämaan välillä voimassa olevien asianomaisten sopimusten määräyksiä.

3.2 Isäntämaa hyväksyy, että tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon nojalla perustettavat tukikohdat ovat perustavan johtoesikunnan osastoja ja sen alaista toimintaa. Perustettavat tukikohdat määritetään täytäntöönpanoasiakirjoissa. Johtojärjestelyistä määräämään sovellettavissa operaatiosuunnitelmissa.

3.3 Tämän pöytäkirjan on tarkoitus olla Naton doktriinin ja toimintaperiaatteiden mukainen, ja se toimii isäntämaatuen kehysjärjestelynä ja -rakenteena.

3.4 Isäntämaa antaa tukea Naton johtamaa sotilaallista toimintaa varten sijoitetuille joukoille kaikkien mahdollisuuksiensa mukaan, tuen saatavuuden mukaan ja kulloistenkin olosuhteiden asettamissa käytännön rajoissa. Tuen yksityiskohtia käsitellään täytäntöönpanoasiakirjoissa.

3.5 Tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan rauhan, poikkeusolojen, kriisien ja konfliktien aikana tai kansainvälisen jännitystilän aikana siten kuin isäntämaan ja Naton asianomaiset viranomaiset yhdessä päättävät.

3.6 Samalla, kun lähetäviä valtioita kannustetaan osallistumaan Naton sotilaalliseen toimintaan ja hyväksymään tämä pöytäkirja määräyksineen kehysasiakirjana, jonka mukaisesti isäntämaa antaa isäntämaatukea, isäntämaa voi tapauskohtaisesti ottaa huomioon yksittäisten valtioiden kanssa tehdyt erilliset kahdenväliset sopimukset.

3.7 Isäntämaa ja strategiset esikunnat voivat nimetä edustajia neuvottelemaan tätä pöytäkirjaa tukevista ja täydentävistä täytäntöönpanoasiakirjoista.

3.8 Tämän pöytäkirjan mukaisesti tuettava Naton sotilaallinen toiminta voi edellyttää tuekseen kiinteäsiipisillä ilma-aluksilla ja helikoptereilla suoritettavia monikansallisia ilmaoperaatioita sekä satamissa kauppalaivaston ja puolustusvoimien tukialuksilla suoritettavia operaatioita. Isäntämaa hyväksyy sen, että tällaiset ilma-alukset, helikopterit, vesialukset ja niiden miehistö liikkuvat isäntämaan alueilla ja niiden kautta yleisluvalla Naton sotilaallisen toiminnan ajan. Isäntämaa hallinnoi/valvoo tätä yleislupaa kaikilta osin.

4 kohta **VIITEASIAKIRJAT**

Tähän pöytäkirjaan mahdollisesti sovellettavat viiteasiakirjat luetellaan liitteessä A.

5 kohta **VASTUUT**

Tällä pöytäkirjalla määrätään seuraavasta:

5.1 Isäntämaa

a. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoasiakirjoja laadittaessa ja muutettaessa sekä näiden asiakirjojen valmistumisen jälkeen isäntämaa ilmoittaa hyvissä ajoin asianomaiselle Naton komentajalle isäntämaatuen voimavarojen saatavuudesta tai puutteista. Isäntämaa ottaa huomioon, että Naton suunnittelijat tukeutuvat tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoasiakirjoihin ja tarvitsevat hyvissä ajoin ilmoituksen suunnitelluista kansallisen järjestelmän ja voimavarojen muutoksista.

b. Tuen antamiseksi isäntämaa toteuttaa tarvittavat järjestelyt tuen lähteiden kanssa, mukaan lukien siviililähteet ja kaupalliset lähteet. Kaupallisista lähteistä tukea hankitaan tarjouskilpailun avulla, siltä ehdot täyttävältä tarjoajalta, joka tarjoaa kustannustehokkainta hintaa.

c. Isäntämaa pitää tarvittavia hallintoa ja rahoitusta koskevia tiedostoja, joiden perusteella määritetään isäntämaalle maksettava korvaus sen isäntämaatukena joukoille antamista voimavaroista. Naton käyttöön osoittamalla määrärahoilla rahoitettavia toimia koskevat tiedot ja tiedostot annetaan sen käyttöön sisäisiä tarkastuksia varten.

d. Isäntämaan toimittamien tavaroiden ja palvelujen taso vastaa täytäntöönpanoasiakirjoissa olevia tietoja.

e. Isäntämaalla säilyy määräysvalta isäntämaatuen voimavaroihinsa nähden, jollei tätä määräysvaltaa erikseen siirretä.

f. Isäntämaa toimittaa ennen Naton sotilaallista toimintaa siihen liittyvän tai sitä varten määritetyn isäntämaatuen hinnaston.

g. Isäntämaa pyytää lähettäviä valtioita hyväksymään tämän pöytäkirjan määräykset joko liittymisilmoituksella tai aiejulistuksella.

h. Isäntämaa (joka sovittaa toimintansa yhteen Naton komentajan kanssa) antaa joukoille isäntämaan puolustusvoimien henkilöstön/palvelujen antamaa terveydenhuolto- ja hammashoitotukea samoin ehdoin kuin isäntämaan puolustusvoimille.

i. Isäntämaa vastaa menettelyistä, joita noudatetaan isäntämaan ja lähettävän valtion välisissä terveydenhuollon toiminnoissa, mukaan lukien terveydenhuollon yhteyspisteet.

j. Täytäntöönpanoasiakirjoja laadittaessa isäntämaa toimittaa Naton komentajalle englanninkieliset jäljennökset sellaisista terveyst-, turvallisuus-, ympäristö- ja maataloussäännöksistä ja -määräyksistä, joita mahdollisesti sovelletaan Naton sotilaalliseen toimintaan, sekä säännöksistä ja määräyksistä, jotka koskevat vaarallisten aineiden varastointia, siirtämistä tai hävittämistä.

k. Isäntämaa hyväksyy tullia varten riittäviksi asiakirjoiksi jäljennökset lähettävien valtioiden lastiluetteloista, jotka koskevat sotilaskäyttöön ja henkilökohtaiseen käyttöön Nato Sofan mukaisesti toimitettuja varusteita ja tarvikkeita.

5.2 Naton komentaja

a. Naton komentaja varmistaa mahdollisimman täydessä laajuudessa, että täytäntöönpanoasiakirjoissa eritellään tarvittavan tuen tyyppi, määrä ja laatu. Operaation ja joukon rakennetta ei voida eritellä ennen kuin niistä on määrätty operaatiosuunnitelmassa, operaatiokäskyssä tai harjoituksen operaatiokäskyssä. Naton komentaja antaa isäntämaatuen suunnittelua varten tarvittavat lisätiedot mahdollisimman pian.

b. Naton komentaja ilmoittaa isäntämaalle hyvissä ajoin mahdollisista olosuhteiden muutoksista ja ehdottaa täytäntöönpanoasiakirjojen muuttamista tarpeen mukaan.

c. Naton komentaja päättää, onko yhteistä rahoitusta käytettävissä, ja mihin tarpeisiin sitä voidaan käyttää.

d. Naton komentaja määrittelee ja priorisoi tarvittavan isäntämaatuen sekä hyväksyy hinnat yhteisiä kuluja varten.

e. Naton komentaja varmistaa isäntämaalle rahallisen hyvityksen sovitusta isäntämaatuesta, jos hyvitys kuuluu maksettavaksi yhteisestä rahoituksesta. Kaikissa muissa tapauksissa Naton komentaja auttaa mahdollisuuksien mukaan ratkaisemaan isäntämaan ja lähettävien valtioiden väliset rahoitusvelvoitteita koskevat kysymykset.

f. Jos lähettävien valtioiden vaatimukset ovat ristiriidassa voimavarojen jakoa koskevien Naton komentajan prioriteettien kanssa, asianomainen Naton komentaja ratkaisee ristiriidan kyseisten lähettävien valtioiden kanssa.

g. Naton komentaja määrittää isäntämaahan perustettavien tukikohtien toiminnan henkilöstö- ja muut tarpeet.

h. Naton komentaja helpottaa isäntämaatukeen liittyvien vaatimusten ja kulujen yhdenmukaistamista neuvottelujen aikana ja/tai yhteisessä isäntämaatuen ohjauskomiteassa.

5.3 Lähettävät valtiot

a. Lähettävät valtiot voivat päättää osallistumisestaan isäntämaatuen järjestelmään ja menettelyihin hyväksymällä tämän pöytäkirjan määräykset liittymisilmoituksella tai antamalla aiejulistuksen tiettyä Naton sotilaallista toimintaa varten.

b. Lähettävät valtiot määrittävät isäntämaatukea koskevat vaatimukset isäntämaalle ja vastaavalle Naton komentajalle.

c. Välittömiä kansallisia kuluja koskevien vaatimusten osalta lähettävät valtiot osallistuvat tavallisesti isäntämaatukea koskeviin neuvotteluihin yhteisessä isäntämaatuen ohjauskomiteassa, tai jollei tällaista komiteaa perusteta, lähettävät valtiot neuvottelevat suoraan isäntämaan kanssa. Lähettävät valtiot maksavat tai hyvittävät isäntämaatuen suoraan isäntämaalle ainoastaan sotilaslähteistä suoritettujen palvelujen osalta, jollei muiden maksumenettelyjen käytöstä ole sovittu. Isäntämaan ja lähettävien valtioiden tekemien sopimusjärjestelyjen perusteella lähettävät valtiot maksavat suoraan kaupallisista tai siviilivoimavaroista annettavasta tuesta.

d. Lähettävät valtiot toimittavat hyväksytyä henkilöstöä osallistumaan isäntämaatukea koskeviin keskusteluihin yhteisessä isäntämaatuen ohjauskomiteassa, jos tällainen komitea perustetaan.

e. Lähettävät valtiot ilmoittavat isäntämaatukea koskevien vaatimusten muutoksista isäntämaalle ja asianomaiselle Naton komentajalle sitä mukaa kuin muutoksia tapahtuu sekä toimittavat komentajalle muutetut isäntämaatukea koskevat vaatimukset ja/tai tilanneraportit.

f. Lähettävät valtiot vastaavat kuluista, jotka aiheutuvat isäntämaan mahdollisesti järjestämistä puolustusvoimien ulkopuolisista terveydenhuolto- tai hammashoitopalveluista.

g. Lähettävien valtioiden on noudatettava tukikohtiin sovellettavia terveyttä, turvallisuutta, ympäristöä ja maataloutta koskevia isäntämaan säännöksiä ja määräyksiä sekä mahdollisia vaarallisten aineiden varastointia, siirtämistä tai hävittämistä koskevia isäntämaan säädöksiä ja määräyksiä.

6 kohta

RAHOITUSMÄÄRÄYKSET

6.1 Kansainvälisten sotilasesikuntien ja tukikohtien toiminnat, Naton omistamat ja/tai vuokraamat vesialukset, ilma-alukset ja ajoneuvot sekä joukoille toimitetut poltto- ja voiteluaineet vapautetaan kaikista veroista, tulleista ja vastaavista maksuista Nato

Sofalla/PfP Sofalla ja/tai Pariisin pöytäkirjalla ja/tai toisella lisäpöytäkirjalla ja/tai keskinäisellä sopimuksella ja/tai kansainvälisellä sopimuksella sovitulla tavalla.

6.2 Pariisin pöytäkirjaa ja/tai toista lisäpöytäkirjaa, joilla pannaan täytäntöön kansainvälisiä sotilasesikuntia koskevat erioikeudet ja vapaudet, sovelletaan esikunnan osina oleviin osastoihin, joita voidaan sijoittaa isäntämaahan Naton sotilaallisen toiminnan toteuttamiseksi.

6.3 Kalusto, varusteet, tuotteet ja materiaalit, jotka tuodaan tilapäisesti isäntämaan alueelle ja viedään sieltä Naton sotilaallisen toiminnan yhteydessä, vapautetaan kaikista tulleista, veroista ja maksuista. Muista tullimenettelyistä määrätään Nato Sofan tai PfP Sofan, Pariisin pöytäkirjan ja toisen lisäpöytäkirjan mukaisesti tapauksen mukaan.

6.4 Jollei isäntämaan kansantaloudesta tehtäviä hankintoja voida vapauttaa kokonaan veroista, tulleista ja vastaavista maksuista, maksuja ei kanneta määrältään suurempina kuin isäntämaan puolustusvoimilta. Kaikkien kulujen käsittelyyn tulisi liittyä mahdollisimman vähän hallinnollisia vaatimuksia.

6.5 Maksutapahtumista yksityisessä tai valtion pankissa, mukaan lukien varojen siirto ja tilien perustaminen, ei kanneta minkäänlaisia maksuja valtiolle.

6.6 Lopullisista rahoitusjärjestelyistä, erityisesti Naton yhteiseen rahoitukseen liittyvistä järjestelyistä, päätetään todennäköisesti vasta juuri ennen Naton sotilaallisen toiminnan toteuttamista. Kaikkien etukäteen neuvoteltavien rahoitusjärjestelyjen yhteydessä on kuitenkin määritettävä täsmällisesti Naton rahoitusvastuun enimmäismäärä. Kuluihin, joita ei ennen niiden syntymistä erityisesti sovita Naton rahoittamiksi kuluiksi, ei myönnetä Naton yhteistä rahoitusta.

6.7 Täytäntöönpanoasiakirjat toimivat aluksi perustana kustannusarvioille ja perustana kulujen luokittelulle joko Naton yhteisiksi kuluiksi (tapauksen mukaan), jaettaviksi kuluiksi tai välittömiksi kansallisiksi kuluiksi.

6.8 Jos Naton komentaja toteaa, että tietyt kulut täyttävät Naton yhteisestä rahoituksesta korvattavuuden edellytykset ja että Naton yhteistä rahoitusta (hyväksytyjä määrärahoja) on käytettävissä niiden korvaamiseen, asianomainen strateginen komentorakenne hyväksyy nämä kulut korvattaviksi yhteisestä rahoituksesta ja joko maksaa kulut suoraan tai hyvittää ne isäntämaalle.

6.9 Jos tiettyjen kulujen katsotaan kuuluvan useamman kuin yhden valtion vastattaviksi, ne voidaan katsoa jaettaviksi kuluiksi ja jakaa kyseisten valtioiden keskinäisellä sopimuksella noudattaen jakokaavaa, joka on hyväksytty teknisessä järjestelyssä tai muussa täytäntöönpanoasiakirjassa.

6.10 Isäntämaan antamista siviili- ja sotilastarvikkeista ja -palveluista ei kanneta määrältään suurempia maksuja kuin isäntämaan puolustusvoimilta, eikä niihin sisällytetä hallinto- tai yleiskuluja, mutta niissä voidaan ottaa huomioon toimitusaikataulujen, toimituspaikkojen tai vastaavien seikkojen muutoksia. Hyvitystä ei makseta sotilashenkilöstön antamasta tuesta.

6.11 Naton komentaja ja lähettävät valtiot voivat sopia suoraan kaupallisten toimittajien kanssa tarvikkeista, palveluista tai muusta tuesta.

6.12 Naton omistamat ajoneuvot ja lähettävien valtioiden sotilasajoneuvot ovat itsevakuutettuja ja niitä voidaan siten käyttää ilman kaupallista vakuutusta.

6.13 Isäntämaalla ei ole taloudellista vastuuta Naton komentajan tai lähettävien valtioiden puolesta, ellei valtuutettu edustaja pyydä tätä häneltä erikseen etukäteen ja ellei kulujen maksamista koskevasta vastuusta sovita. Mitään varoja ei myöskään varata ennen kuin tapauksen mukaan joko johtoesikunta tai lähettävät valtiot hyväksyvät asianomaiset täytäntöönpanoasiakirjat ja alkavat johtaa niiden täytäntöönpanoa.

6.14 Tähän pöytäkirjaan ei liity varojen jakamista, eikä tämä asiakirja perusta erillistä rahoitusvelvoitetta Naton komentajalle tai lähettäville valtioille. Yksityiskohtaisista rahoitusjärjestelyistä ja hyvitysmenettelyistä määrätään täytäntöönpanoasiakirjoissa.

6.15 Tukikohtien perustaminen tukemaan Naton sotilaallista toimintaa ei tarkoita infrastruktuurin rakentamista tai kunnostamista.

7 kohta

OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

7.1 Johtoesikunta suorittaa tai voi siirtää muiden suoritettavaksi operaatioiden toteuttamisen kannalta olennaisia oikeudellisia toimia, mukaan lukien, mutta ei yksinomaan, sopimuskelpoisuuden käyttäminen, ja se voi osallistua oikeudenkäynteihin tai hallinnollisiin menettelyihin sekä hankkia ja luovuttaa omaisuutta.

7.2 Isäntävaltion alueelle sijoitettavien joukkojen asema määräytyy Nato Sofan, Pfp Sofan, Pariisin pöytäkirjan ja/tai toisen lisäpöytäkirjan mukaisesti.

7.3 Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta johtuvat tai siihen liittyvät muut kuin sopimusperusteiset vaateet käsitellään Nato Sofan tai Pfp Sofan määräysten mukaisesti.

7.4 Sopimusperusteiset vaateet käsittelee ja ratkaisee isäntävaltio julkisyhteisöjen sopimukseen sovellettavaa menettelyä noudattaen ja isäntämaan lain mukaisesti. Tällöin Naton komentaja tai lähettävä valtio maksaa tapauksen mukaan hyvitystä.

8 kohta

JOUKKOJEN SUOJAUS

8.1 Naton kiinteitä esikuntia ja kaikkia vastaavia sotilaallisia toimintoja varten suunnitellaan kattava ja tehokas joukkojen suojaus, ja siitä määrätään yksityiskohtaisesti operaatiosuunnitelmissa, harjoitusten suunnitteluohjeissa tai lisäsopimuksissa, tapauksen mukaan. Joukkojen suojaus toteutetaan Naton toimintaperiaatteiden ja menettelyjen mukaisesti ja Nato Sofan tai Pfp Sofan mukaisella tavalla. Pyydetty tai annettava joukkojen suojaus ei saa missään olosuhteissa olla Nato Sofan tai Pfp Sofan tai isäntämaan lainsäädännön vastaista.

8.2 Tapauskohtaisesti isäntämaa ilmoittaa lähettävälle valtiolle ja Naton komentajalle ehdotuksensa joukkojen suojausta koskevista toimista, rajauksista ja rajoituksista.

8.3 Tapauskohtaisesti kukin lähettävä valtio vastaa joukkojen suojausta koskevien vaatimustensa ja rajaustensa määrittämisestä sekä ilmoittamisesta isäntämaalle ja Naton komentajalle.

8.4 Niiden joukkojen suojausta koskevien vastuiden lisäksi, jotka määritellään joukkojen suojausta koskevissa Naton toimintaperiaatteissa ja menettelyissä, Naton komentaja vastaa kaiken pyydettyä ja annettavan isäntämaan ja lähettävän valtion joukkojen suojauksen yhteensovittamisesta sen mukaan kuin joukkojen suojaamiseksi on tarpeen.

9 kohta

TURVALLISUUS JA TIETOJEN ILMAISEMINEN

9. Tämän sopimuksen täytäntöönpanon johdosta varastoitavaa, käsiteltävää, tuotettavaa, siirrettävää tai vaihdettavaa turvallisuusluokiteltua tietoa kohdellaan Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä tehdyn tietoturvasopimuksen mukaisesti sekä Suomen tasavallan hallituksen ja Pohjois-Atlantin liiton kesken vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi tehdyn hallinnollisen järjestelyn mukaisesti. Liiton jäsenvaltioiden kesken tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon johdosta varastoitavaa, käsiteltävää, tuotettavaa, siirrettävää tai vaihdettavaa turvallisuusluokiteltua tietoa kohdellaan 17 päivänä kesäkuuta 2002 päivätyn asiakirjan C-M (2002) 49 "Security within the North Atlantic Treaty Organisation" kulloisenkin hyväksytyn painoksen mukaisesti, mukaan lukien kaikki asiakirjan täydennykset ja muutokset sekä voimassa olevat turvallisuusopimukset ja -järjestelyt.

9.2 Tieto, jonka osallistuja tai lähettävä valtio luovuttaa toiselle salassa pidettävänä, sekä salassa pidettävä osallistujan tai lähettävän valtion tuottama tieto joko pidetään luokiteltuna alkuperäiseen turvallisuusluokkaansa tai se luokitellaan luokkaan, joka varmistaa toisen osallistujan tai lähettävän valtion vaatimaa suojaustasoa vastaavan suojan ilmaisemista vastaan.

9.3 Kukin osallistuja ja lähettävä valtio toteuttaa kaikki käytettävissään olevat lailliset toimet estääkseen kaikkien salassa pidettävien tietojen ilmaisemisen, jolleivät muut osallistajat ja/tai lähettävät valtiot suostu niiden ilmaisemiseen.

9.4 Avustaakseen tarvittavassa suojaamisessa kukin osallistuja tai lähettävä valtio merkitsee toiselle salassa pidettävänä annettaviin tietoihin tekstin, josta ilmenevät tietojen alkuperä, turvallisuusluokka, luovuttamisen ehdot, tietojen liittyminen tiettyyn Naton sotilaalliseen toimintaan ja niiden luovuttaminen salassa pidettävänä.

9.5 Henkilöstön vierailuja järjestettäessä noudatetaan menettelyjä, joista määrätään asiakirjassa C-M (2002)49, sellaisena kuin se on muutettuna.

9.6 Kaikkea turvallisuusluokiteltua tietoa, johon sovelletaan tämän kohdan määräyksiä, suojataan edelleen myös osallistujan irtisanottua pöytäkirjan tai pöytäkirjan voimassaolon päättyttyä.

10 kohta

VOIMAANTULO, VOIMASSAOLO JA VOIMASSAOLON PÄÄTTYMINEN

10.1 Tämä pöytäkirja tulee voimaan viimeisen allekirjoituksen päivänä ja pysyy voimassa, jollei osallistuja irtisano pöytäkirjaa ilmoittamalla asiasta kirjallisesti kaikille muille osallistujille kuusi kuukautta etukäteen.

10.2 Osallistujan irtisanottua tämän pöytäkirjan tai pöytäkirjan voimassaolon päätyttyä kaikki 6, 7 ja 9 kohdan määräykset pysyvät voimassa, kunnes kaikki velvoitteet on täytetty. Jos pöytäkirja irtisanoaan tai sen voimassaolo päättyy, lähettävät valtiot täyttävät kaikki velvoitteensa.

11 kohta

MUUTTAMINEN JA TULKINTA

11.1 Tätä pöytäkirjaa voidaan muuttaa tai muuntaa kirjallisesti kaikkien osallistujien keskinäisellä suostumuksella.

11.2 Tämän pöytäkirjan tulkintaa ja soveltamista koskevat ilmeiset ristiriidat ratkaistaan osallistujien välisillä neuvotteluilla mahdollisimman alhaisella tasolla, eikä niitä saateta kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen eikä kolmannen osapuolen ratkaistaviksi.

11.3 Tämä pöytäkirja allekirjoitetaan kolmena kappaleena englannin kielellä.

12 kohta

SUHDE KANSALLISEEN JA KANSAINVÄLISEEN OIKEUTEEN

12.1 Tämän pöytäkirjan tarkoituksena ei ole syrjäyttää osallistujia sitovaa kansallista oikeutta eikä niitä sitovia kansainvälisiä velvoitteita. Osallistujat ilmoittavat toisilleen mahdollisista ristiriidoista, jotka johtuvat tästä pöytäkirjasta.

12.2 Tätä pöytäkirjaa ei voida rekisteröidä Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

Edellä sanottu ilmaisee Suomen tasavallan hallituksen sekä Pohjois-Atlantin liiton transformaatioesikunnan komentajan johtoesikunnan ja Pohjois-Atlantin liiton operaatioesikunnan välillä saavutetun yhteisymmärryksen tässä pöytäkirjassa tarkoitetuista asioista.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Jarmo Lindberg

Kenraali

Puolustusvoimain komentaja, Suomen puolustusvoimat

Päiväys: 4 päivänä syyskuuta 2014

Suomen tasavallan ilmoitus

Tätä pöytäkirjaa ja sen täytäntöönpanoasiakirjoja sovellettaessa Suomen tasavalta ei katso sopimustoimittajia Nato Sofassa/PfP Sofassa ja Pariisin pöytäkirjassa/toisessa lisäpöytäkirjassa määritellyn joukon tai siviilihenkilöstön osaksi.

**Pohjois-Atlantin liiton operaatioesikunnan puolesta ja
Pohjois-Atlantin liiton transformaatioesikunnan komentajan johtoesikunnan puolesta**

Philip M. Breedlove
Kenraali, Yhdysvaltojen ilmavoimat
Pohjois-Atlantin liiton Euroopan-joukkojen komentaja

Päiväys: 4 päivänä syyskuuta 2014

Pohjois-Atlantin liiton operaatioesikunnan ilmoitus

Suomen tasavallan ilmoitusta katsotaan sovellettavan siltä osin kuin Naton sotilaallinen toiminta on Pohjois-Atlantin neuvoston toimeksiannon mukaista.

LIITE A

VIITEASIAKIRJAT

- a. Pohjois-Atlantin sopimus, tehty 4 päivänä huhtikuuta 1949.
- b. Pohjois-Atlantin neuvoston kokoukseen osallistuneiden valtion- ja hallitusten päämiesten antama rauhankumppanuuteen tähtäävä kehysasiakirja (kehysasiakirja), tehty 10 päivänä tammikuuta 1994 (ainoastaan rauhankumppanuusvaltion kanssa tehtävän yhteisymmärryspöytäkirjan yhteydessä).
- c. Sopimus Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta (Nato Sofa), tehty 19 päivänä kesäkuuta 1951.
- d. Pöytäkirja Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta (Pariisin pöytäkirja), tehty 28 päivänä elokuuta 1952.
- e. Sopimus Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta (PfP Sofa), tehty 19 päivänä kesäkuuta 1995.
- f. Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen lisäpöytäkirja (PfP Sofan lisäpöytäkirja), tehty 19 päivänä kesäkuuta 1995.
- g. Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen toinen lisäpöytäkirja (toinen lisäpöytäkirja), tehty 19 päivänä joulukuuta 1997.

- h. MC 319/2 - NATO Principles and Policies for Logistics ("Naton logistiset periaatteet ja menettelytavat").
- i. MC 334/2 - NATO Principles and Policies for Host Nation Support (HNS) ("Naton isäntämaatukea koskevat periaatteet ja menettelytavat").
- j. Sovellettavat Naton STANAG-standardointisopimukset sekä logistista tukea, joukkojen suojausta ja rahallista hyvitystä koskevat menettelytapaohjeet.
- k. C-M(2002)49 – Security within NATO ("Turvallisuus Natossa"), päivätty 17 päivänä kesäkuuta 2002.
- l. BI-SC Directive 15-3 Preparation of International Agreements ("Kansainvälisten sopimusten valmistelu").
- m. AJP-4.5 (B) - Allied Joint Doctrine for Host Nation Support and Procedures ("Naton yhteinen isäntämaatukea ja sen menettelyjä koskeva doktriini").
- n. CM(2002)50 – Protection Measures for NATO Civil and Military Bodies, Deployed NATO Forces and Installations (Assets) Against Terrorist Threats ("Toimet Naton siviili- ja sotilaselinten, sijoitettujen Naton joukkojen ja rakenteiden (omaisuuden) suojaamiseksi terrorismin uhalta").
- o. BI-SC Force Protection Directive 80-25 ("Joukkojen suojauksen ohje"), 1 päivänä tammikuuta 2003.
- p. BI-SC Functional Planning Guide for Force Protection ("Joukkojen suojauksen käytännön suunnittelun opas").
- q. AAP-6 – NATO Glossary of Terms and Definitions ("Naton termi- ja määritelmäluettelo").